

Aloite toisen asteen koulutuksen maksuttomuuden turvaamiseksi

Kunnanhallitus 02.09.2024 § 150

Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä on tehnyt 9.5.2024 päivätyn valtuustoaloitteen toisen asteen koulutuksen turvaamiseksi. Aloitteessa esitetään, että

1) Kustavin kunnan edunvalvonnan tavoitteeksi asetetaan valtioon vaikuttaminen, jotta päätetty koulutusleikkaus perutaan asian jatkovalmistelussa yllä mainituilla perusteilla ja

2) Kustavin kunta päättää selvittää eri keinot turvata aidosti maksuton ja yhdenvertainen toisen asteen koulutus oppivelvollisuuttaan suorittaville asukkailleen kustantamalla yli 18-vuotiaiden toisen asteen oppimateriaalit, mikäli valtio toeuttaa koulutusleikkauksen.

Selvityksenä valtuustoaloitteeseen esitetään seuraavaa:

Kustavin kunnassa ei ole laadittu yksilöityjä edunvalvonnan tavoitteita. Edunvalvonnalla pyritään edistämään kunnan strategisia tavoitteita yksittäisissä asioissa silloin, kun esillä olevat asiat ovat selkeästi kunnan tai yleisen edun vastaisia. Yksittäisen kunnan edunvalvontatoimenpiteiden kohdistuessa valtioon, on tarkoituksenmukaista toimia yhdessä muiden kuntien kanssa. Tämän vuoksi edunvalvontaan osallistutaan esimerkiksi Kuntaliiton ja Varsinais-Suomen liiton kautta.

Toisen asteen koulutus on ollut yhteisen edunvalvonnan piirissä sen maksuttomuuden ja toisaalta työllisyys- ja elinkeinopalveluiden uudistuksen yhteydessä. Jälkimmäisessä on huolta kannettu yhteistyöstä toisen asteen oppilaitosten kanssa sen jälkeen, kun TE-palvelut siirtyvät vuoden 2025 alusta valtiolta kunnille.

Oppimateriaalien kustantaminen yli 18-vuotiaille on kuntien taloustilanne ja kuntatalouden näkymät huomioon ottaen vähintäänkin haastava.

Mikäli oikeus maksuttomaan materiaaliin rajataan sen vuoden loppuun, kun opiskelija täyttää 18 vuotta se kohdentuisi pitkälti toisen asteen tutkintoa viimeisteleviin opiskelijoihin, jotka joutuisivat ostamaan itse oppimateriaalin opintojensa viimeistelyvaiheessa.

Lukioissa opiskelijat suorittaisivat melko pitkälle opintonsa maksuttomasti, koska heille tarjottaisiin opiskelumateriaalit vielä maksutta heidän aloittaessa viimeisen periodin marraskuussa maksutta. Neljässä vuodessa lukion suorittavat ja opinnot vuotta tai kahta myöhemmin aloittavat, maksaisivat itse viimeisen opiskeluvuotensa.

Maksuttomuusikärajan laskemisen ja oppimateriaalien kustantamisen osalta olennaista on tarkastella 18–20-vuotiaiden määrää, mikä ei sinällään välttämättä johtaisi kohtuuttomiin kustnnuksiin.

Vaihtoehtojen tarkastelu on kuitenkin tarkoituksenmukaista jättää odottamaan asiassa syntyviä lainsäädännöllisiä ratkaisuja.

Esittelijä kunnanjohtaja Rauno Peltola

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa aloitteesta esittelytekstistä ilmenevän selvityksen valtuustolle ja esittää, että valtuusto hyväksyy selvityksen ja toteaa asian loppuunkäsittellyksi.

Käsittely kokouksessa

Kunnanjohtaja teki muutetun päätösehdotuksen:

Kunnanhallitus päättää lähettää aloitteen sivistyslautakunnalle ja pyytää sitä antamaan lausuntonsa aloitteen johdosta.

Kunnanhallituksen päätös

Kunnanhallitus päätti hyväksyä kunnanjohtajan muutetun päätösehdotuksen.

Täytäntöönpano Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta 24.09.2024 § 92
61/00.04.00/2024

Valtiovarainministeriö julkaisi 8.8.2024 budjettiehdotuksen vuodelle 2025. Ehdotuksen mukaan toisen asteen maksuttomuus jatkuisi nykytilanteen mukaisena jatkossakin.

Esittelijä Rehtori-sivistystoimenjohtaja Kaisa Olari

Päätösehdotus Sivistyslautakunta antaa harkitsemansa lausunnon.

Päätös Sivistyslautakunnan yhteinen tahtotila on, että asiaan palataan tarvittaessa, mikäli toisen asteen maksuttomuus ei jatku.

Täytäntöönpano Kunnanhallitus